

Etxeko lanetan, zer moduz moldatzen gara?

Etxeko lanak asko aldatu diren galdetu diegu adineko pertsona bati eta gazte bati.

Gai horren inguruan, ariketa hauek proposatzen dizkizugu:

- Bideoa ikusi aurretik, galderei erantzun.
- Bideoa ikusi bitartean, esaldietako hutsuneak bete.
- Elkarrizketa batzuk entzun eta nork zer esan duen asmatu.

Bideoa ikusi aurretik

Bideoa ikusi aurretik, erantzun galdera hauei:

1. Etxeko lanak egitea gustuko duzu? Zergatik?
2. Zein da gehien gustatzen zaizun etxeko lana? Eta gutxien?
3. Lehen eta orain, berdina da etxearen funtzionamendua? Zertan aldatu da?

Bideoa ikusi bitartean

Bideoa ikusi bitartean, saiatu segidan dituzun esaldietako hutsuneak betetzen:

1. Pilarren familian (1) anai-arreba ziren.
2. Pilarrentzat, baserrian zeukan bizitza (2) zen.
3. Une honetan, Naiara (3) dago.
4. Naiararen bikotekideak (4)
5. Pilarri gehiena (5) prestatzea gustatzen zitzaion.
6. Naiarari (6) zabaltzea gustatzen zaio gehien.
7. Eta gutxiena (7) garbitzea. erlazionatutakoa egiten du.
8. Pilarren ustez, gazteek ez dakite zer den bizitza (8)
9. Pilar arropa garbitzera (9) joaten zen.
10. Naiararen iritziz, bere gurasoen garaian orain baino (10) ziren.

Aukerak

autonomoagoak
janariarekin

erriora
bazkaria

hamabost
gogorra

langabezia
tenedoreak

xumea
arropa

Nork esan du?

Entzun elkarrizketa hauek eta markatu beheko esaldiak nork esan dituen.

			
	Irati Maritxalar	Mikel Oteiza	Jaione Agirre
Nire bikotekideak harrikoa egiten du.	☐	☐	☐
Bakarrrik bizi naiz eta nahiko ondo moldatzen naiz.	☐	☐	☐
Garai batean, etxeko lanak emakumearekin lotuta zeuden.	☐	☐	☐
Nik uste dut gehiago banatzen direla etxeko lanak gizona eta emakumearen artean, salbuespenak salbuespen.	☐	☐	☐
Gizonezkoak erosketak egiten ikusten ditut.	☐	☐	☐
Etxea txukun mantentzea da gehien gustatzen zaidan lanetako bat.	☐	☐	☐
Gutxien gustatzen zaidana noizbehinka egin beharreko etxeko lanak dira.	☐	☐	☐
Gure eguneroko errutinan sartuta ditugun lanak errazagoak iruditzen zaizkit.	☐	☐	☐
Batzuetan, etxeko lanak bigarren plano batean uzten ditugu.	☐	☐	☐

Zuzenketa-orria

Bideoa ikusi bitartean

1. Pilarren familian (hazabost) anai-arreba ziren.
2. Pilarrentzat, baserrian zeukan bizitza (xumea) zen.
3. Une honetan, Naiara (langabezia) dago.
4. Naiararen bikotekideak (janariarekin) erlasionatutakoa egiten du.
5. Pilarri gehiena (bazkaria) prestatzea gustatzen zitzaion.
6. Naiarari (arropa) zabaltzea gustatzen zaio gehien.
7. Eta gutxiena (tenedoreak) garbitzea.
8. Pilarren ustez, gazteek ez dakite zer den bizitza (gogorra) Mari Maritxalar
9. Pilar arropa garbitzera (erriora) joaten zen.
10. Naiararen iritziz, bere gurasoen garaian orain baino (autonomoagoak) ziren.

Nork esan du?

			
Nire bikotekideak harrikoa egiten du.		☒	
Bakarrik bizi naiz eta nahiko ondo moldatzen naiz.		☒	
Garai batean, etxeko lanak emakumearekin lotuta zeuden.	☒		
Nik uste dut gehiago banatzen direla etxeko lanak gizona eta emakumearen artean, salbuespenak salbuespen.	☒		
Gizonezkoak erosketak egiten ikusten ditut.		☒	
Etxea txukun mantentzea da gehien gustatzen zaidan lanetako bat.			☒
Gutxien gustatzen zaidana noizbehinka egin beharreko etxeko lanak dira.			☒
Gure eguneroko errutinan sartuta ditugun lanak errazagoak iruditzen zaizkit.	☒		
Batzuetan, etxeko lanak bigarren plano batean uzten ditugu.	☒		

Transkripzioa

Bideoa ikusi bitartean

Nork egiten ditu edo zituen etxeko lanak zure etxean?

PILAR IRAGORRI: Gu hasteko izandu (izan) gea (gara) hamabost senide, eta beno gaztetatik lana asko egin dugu baina baserrian. Baina orduan zan (zen) ez zen ondo ikusten neska etxetik kanpo lanera ateratzea, ez bazen neskameak joaten etxe batera, baina fabrika eta horrela ez zen ikusten. Hasi ziren gero bai? Gero hasi ziren. Eta orduan, emakumeak egiten gendun (genuen) etxeko lana, baserrian lan asko... Hori izaten zen gure bizitza xumea baserrian, horrenbeste famili (familia), hamasei lagun bazkaltzeko egunero.

NAIARA GARZIA: Nire etxean, orain ni langabezian nagoenez, etxean ordu gehiago ematen ditut eta orokorrean, beno, bazkaria nire bikoteak egiten du, bazkarie eta afarie (bazkaria eta afaria). Baina gainontzekoa nik egiten dut. Bueno dena, etxea txukundu, garbitu, komune (komuna), ohea egin, lavadorak (garbigailua) jarri, txukunketak... gauza horiek. Berak egiten du janariarekin erlazionatuta dagoena, gainontzekoa berak egiten du.

Zein da gehien gustatzen zaizun etxeko lana? Eta gutxien?

PILAR IRAGORRI: Nik bazkaria gustura jartzen nuen. Han nahi nuena jaten bainuen gero nik, ogi koxkorra sartu potajea (lekaleak) eta hura jan eta... Sukaldea ere gustatu zait beti. Eta kanpo lana ere gustatu zait. Baina denetik, ni gustura, ni beti oso gustura bizitu (bizi) izan naiz, baserria gustatzen zitzaidan.

Ez dakit ba nik, ez nizuke esango gutxiene zer... Dena egin behar zen eta dena egiten genuen eta...

NAIARA GARZIA: Gehiena gustatzen zaidana, nik uste agian aldatzen joan dela ere bai alde batetik, ez dakit. Baina igual arropa zintzilikatzea gustatzen zait, ez orain daukagun lekue (lekua) zulo bat delako, baina izango balitz horrela baserri batean bizi garelako eta ez dakit non zintzilikatzea, gustura egiten nuke. Usaiarengatik. Gustatzen zait arropa berriaren usaina. Eta gero, gutxiene? Tenedorek (sardexkak) eta garbitzea edo fregatzea (harrikoa egitea). Hori ez zait batere gustatzen.

Orokorrean, platerak eta ere ez asko, baina tenedoreak (sardexkak) eta gutxiene. Eta bueno, komune (komuna) pentsatzen dut igual ere bai, ez?

Zer desberdintasun dago lehengo eta oraingo etxea eramateko moduen artean?

PILAR IRAGORRI: Bua, ez du kolorerik ere, ez! Nik esaten dut oraingo gazteak (gazteek) ez dakitela zer den bizitza gogorra. Eta claro (noski) dena daukate, erraztasun guztiak dauzkate, zer nahi hura, ez dakite zer den behar bat bizitzea, behar horrek pertsona soildu egiten du, soitu (soildu) barrutikan (barrutik) egiten du, denetik izatea beraiek nahi duten bezala, ni ez nago ados. Dena eskuz egiten genuen, egin beharko eta pentsa zenbaterainoko familia, banan-banan ziren balda handi batzuk, jaboia (xaboia) eta urarekin beratzen jarri, eskuz egin, erria (errekara) garbitzera, ibaira e? Gela (izotza) bazen edo elurra bazen urean sartuta eta polaina batzuk, ez dakit nondik sortu zituen nire amak horrek, eta polaina batzuekin urean sartuta. Eta polainarik gabe ere bai, ibaia martxa guztian eta gu urean sartuta, arropa garbitzen. Eta arropa balde bat hartu buruan eta etxera. Eta ez zen etxea hemen e! Distantzia luze xamarra zen. Hara joan eta hantxe. Diferente zen. Eta lehendabiziko lavadora (garbigailua) sartu zenean gure etxera zen trin-tran, trin-tran, trin-tran... hori eta ze poza! Ze poza! Gezurra iruditzen zitzaigun, bai, horrela!

NAIARA GARZIA: Bueno, nire ama eta bizitu (bizi) ziren, nik uste claro (noski), etxe handiagotan ez? Nik uste askoz mueble (altzari) gutxiago eta gauza gutxiago zeuden eta lan gutxiago ere bai, hori seguru. Ez dira, nire etxean ez dira inoiz izandu (izan), izandu (izan) die (dira) garbitasunaren aldekoak baina ez ordenarekin obsesionatuak, ez? Ez zait iruditzen denbora asko dedikatzen zien txukunketari ze etzeuzkean (ez zeuzkaten), ze nik badakit nire ama txikia zenean eta, ez zeuzkala gela bakoitzean armario bat (armairu) eta oheak eta ez zeukan apenas deus. Orduan bazkaria egiten eta gero gauza asko egiten zituen, autonomoagoak ziren. Etxeak urtero pintatzen (margotzen) ziren eta norberak egiten zuen bere etxean. Baina ez zituzten gero gaur egun bezainbeste ordu sartzen beste garbiketa batzuk egiten, ez dakit, iruditzen zait. Kanpoan lana egiteak, beti horrek mugatu egiten zaitu. Ez dakit, nik hori ikusi dut, adibidez, nire etxean. Nire amak beti egin du lana ez? Eta orduan gauza horiek beti egin ditu korrika eta presaka ez? Bueno, bere martxan ez? Baina bai ikusi dut, nire izeba igual bai izandu (izan) da etxeko andrea ez? Eta gozo-gozo dedikatu da horta (horretara): bazkaria lasai-lasai egin, bere plantxak, dena plantxatu (lisatu) bere maindireak, kuleroak eta dena ez? Pues lanen gabiltzanak edo ibili direnak edo garenak, ezin dituzte gauza horiek egin, ez? Eta gero, etxean beti daukazu nahi adina lan ez? Mugak jarri behar dituzu ez? Beti dago gehiago baina gauza gehiago daude bizitzan, ez?

Nork esan du?

1. IRITZIA: IRATI MARITXALAR

ESATARIA: Etxeko lanak egiten dituzu? Zer moduz moldatzen zara?

IRATI MARITXALAR: Bai, egiten ditut etxeko lanak, baina baita ere nabaritu dut kanpoan izan naizenean edo gurasoekin bizi ez naizen momentu horietan, askoz ere gehiago nabaritzen direla etxeko lanak edo lan karga handiagoa nabaritzen dudala, eta erresponsabilidade (ardura) gehiago ditudala egiteko. Moldatu nahiko ondo, baina nik uste beti daudela desmadre (eromen) txiki batzuk, ba beste zeregin batzuk ditugulako egiteko edo beste okupazio (ardura) batzuk ditugulako momentu jakin batzuetan, eta orduan, ba etxeko lanak uzten ditugu bigarren plano batean.

ESATARIA: Zer da gehien gustatzen zaizuna eta zer gutxien?

IRATI MARITXALAR: Ez dakit, azkenean eguneroko horretan sartzen diren etxeko lan horiek niri iruditzen zait errazago edo eramangarriagoak egiten direla. Azkenean errutina batean edo eguneroko bizitzan sartzen zaizkizu, eta azkenean ba ez dakit, modu errazago batean eramaten dira.

ESATARIA: Etxeko lanen kontuan belaunaldi aldaketa antzeman dela esango zenuke? Zertan?

IRATI MARITXALAR: Nire ustez bai, nire ustez, garai batean etxeko lanen gaia zihoan erabat emakumearekin lotuta, eta gaur egun, baita ere kulturalki zein tokitara joaten zaren, bat eta beste, oraindik genero ezberdintze horrek ba bere ezberdintasuna markatzen du. Baina gure gizarteari begiratzen ikusten da badagoela aldaketa bat, zeren lehen emakumeari ezartzen zitzaizkion rol horiek eta orain ematen denez, nahiz beti egon espezio (salbuespen) batzuk, gaur egun, nik uste gehiago banatzen direla gizona eta emakumearen artean.

2. IRITZIA: MIKEL OTEIZA

ESATARIA: Etxeko lanak egiten dituzu? Zer moduz moldatzen zara?

MIKEL OTEIZA: Bai, etxeko lanak egiten ditut zeren bakarrik bizi naiz eta nahiko ondo moldatzen naiz oraingoz.

ESATARIA: Zer da gehien gustatzen zaizuna eta zer gutxien?

MIKEL OTEIZA: Ba gehiena sukaldatzea (janaria prestatzea), sukaldatzea (janaria prestatzea) ondo ematen zait, baina nire neskak fregatzen du (harrikoa egiten du), erdibana egiten ditugu gauzak eta nik egiten ez dudana berak egiten du.

ESATARIA: Etxeko lanen kontuan belaunaldi aldaketa antzeman dela esango zenuke? Zertan?

MIKEL OTEIZA: Bai, zergatik? Geroz eta jende gehiago o sea (hau da), emakumeak eta gizonezkoek igual igual (berdin-berdin) etxetik kanpo egiten dute lana eta moldatu beharra dago nolabait, eta bai, jendea ikusten da Eroskin eta horrela compra (erosketak) egiten gizonezkoek ... emakumezkoek ... eta nik uste baietz eman dela aldaketa hori.

3. IRITZIA: JAIONE AGIRRE

ESATARIA: Etxeko lanak egiten dituzu? Zer moduz moldatzen zara?

JAIONE AGIRRE: Ba egia esan egunerokotasun batean egiten ditut, baina baita ere bizitzak hala eskatu didalako.

ESATARIA: Zer da gehien gustatzen zaizuna eta zer gutxien?

JAIONE AGIRRE: Ba gehiena pentsatzen dut egunero-egunero beharrezkoak direnak ezta, ba bai sukaldatzea (janaria prestatzea), etxea nahiko txukun mantentzea eta hori, eta gutxiena ba noizbehinka tokatzen direnak; kristal horiek euria egiten duenean.

ESATARIA: Etxeko lanen kontuan belaunaldi aldaketa antzeman dela esango zenuke? Zertan?

JAIONE AGIRRE: Bai, iruditzen zait aldaketa handia izan dela alde batetik, denbora kontuarengatik, gero eta azkarrago bizi gara, etxeko lanak bigarren plano batean gelditzen dira, eta emakumea etxetik kanpora lan egiten hasi zen egunetik, ba denbora gutxiago dago, eta esan dudana bezala, bigarren plano batean geratzen denez, ez zaio hainbesteko garrantzia ematen, baita ere egia da eta nabarmendu nahiko nuke sexu kontua, ezta? Hau da, lehen emakumeari egokitzen zitzaion bai etxeko kontuz gai egitea eta gaur egun, esan dugun bezala, lanaren kontua eta dena ba banatu egin behar dira lan horiek, ikuspegia aldatu egin da.